

Diversiteit als kwaliteit

Utrecht heeft een fantastisch leef- en vestigingsmilieu met nauwelijks zwakke punten. Juist de combinatie van kwaliteiten is uniek in Nederland. Heel belangrijk daarin is de overzichtelijke schaal: zowel het stedelijk centrum met topvoorzieningen als de landschappen eromheen bevinden zich altijd op fietsafstand. Er is een leven-

dig cultureel klimaat en mede dankzij de vele studenten is de stad Utrecht uitgesproken gezellig. De universiteit Utrecht is de grootste en beste van Nederland en vormt de belangrijkste economische motor van de regio. Daaromheen heeft zich een sterk cluster ontwikkeld op het gebied van life sciences, duurzaamheid en gezondheid.

Geen enkele andere regio heeft zo'n grote diversiteit aan landschappen. Aan de oostkant zijn de landgoederen herkenbaar, terwijl in het westelijk deel van de regio een uniek veenweidelandschap ligt. De regio heeft daarmee ook een grote diversiteit aan woonmilieus, waardoor mensen tijdens hun hele wooncarrière in de regio kunnen blijven. Binnen één uur rei-

zen biedt de regio een enorm aanbod van banen en arbeidskrachten. Ook de luchthaven Schiphol en veel topvoorzieningen in de rest van de Randstad zijn vlakbij. Anders gezegd: wie eenmaal in Utrecht is gevestigd, zal niet snel meer vertrekken.

Regio Utrecht ruimtelijk verkend

naar een strategische ruimtelijke agenda voor de Utrechtse regio

Kwaliteit en diversiteit versterken

De wethouders Ruimtelijke Ontwikkeling van tien gemeenten in de Utrechtse regio hebben de ruimtelijke agenda verkend. Daartoe gingen zij in gesprek met elkaar, maar ook met de buitenwereld. Zo is aan ruim twintig smaakmakers in de regio gevraagd: Wat verwacht u van de samenwerkende gemeenten en hoe denkt u over de identiteit van de regio, de ruimtelijke opgaven en de samenwerking tussen alle betrokken partijen? Welke ruimtelijke randvoorwaarden zijn nodig om economische en maatschappelijke doelen te realiseren? En ook: wie heeft wanneer het initiatief?

In een intensieve werksessie met inhoudelijk betrokkenen is al het materiaal uit de interviews bij elkaar gebracht en vertaald naar kaarten en opgaven. De verkenning bevestigt dat Utrecht trots kan zijn op de topkwaliteit en diversiteit die de regio nu al te bieden heeft. Alles is in huis. Maar om die kwaliteit zo hoog te houden, en om op onderdelen echt te kunnen excelleren, moet aan een aantal vraagstukken intensiever worden gewerkt. En samengewerkt.

centrale ligging

Amsterdam-centrum, de Zuidas & Schiphol om de hoek

uitmuntende bereikbaarheid

A2-corridor

OV-hub Utrecht-centraal

compacte regio

Voorzieningen in de buurt reistijd vanaf Utrecht Centraal

Landschap binnen bereik 30 minuten fietscirkel vanaf de Dom

landschappelijke diversiteit

Veenweidelandschap

Rivierenlandschap

Plassengebied

Utrechtse Heuvelrug

Fortenlijnies

Buitenplaatsen Vecht en Stichtse Lustwarande (selectie is indicatief)

toplocaties

Utrecht centrum & Science Park

Hoogwaardige kennisinstellingen Nijenrode & Universiteit Utrecht

diversiteit woon- & werkmilieus

Stedelijke woonmilieus

Suburbane woonmilieus 'Hollandse steden'

Suburbane woonmilieus groeikernen

Suburbane woonmilieus Vinex

Bosrijke woonmilieus

Dorpse woonmilieus

Historische centra & voorzieningencusters

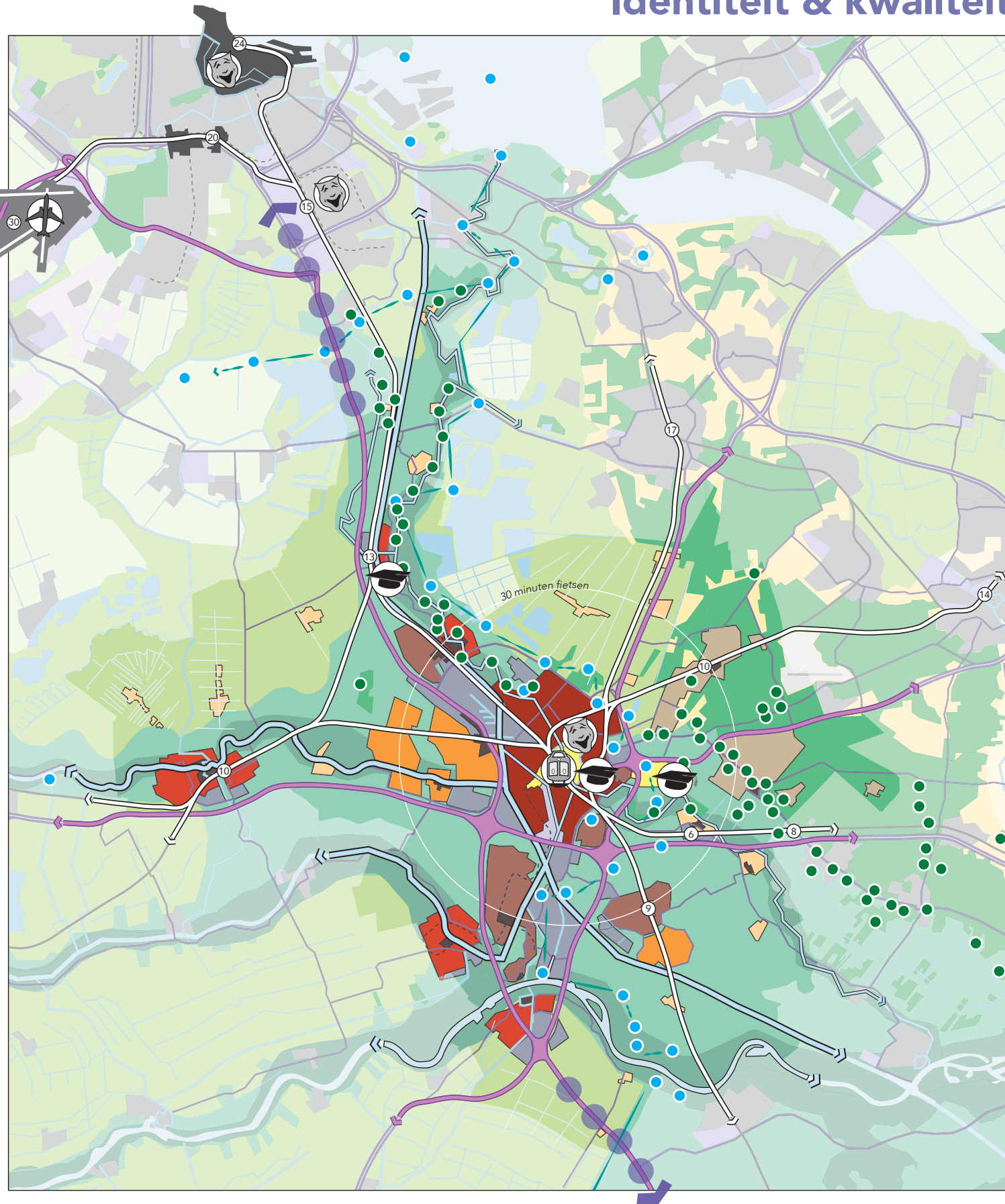

Gedifferentieerde werkmilieus

Hoogwaardig cultureel aanbod

Identiteit & kwaliteit

Samenspel van overheid, markt en samenleving

De rolverdeling bij ruimtelijke ontwikkeling is structureel veranderd. De overheid speelt allang niet meer de hoofdrol. Gemeenten, marktpartijen, eindgebruikers en andere belanghebbenden treden op in een samenspel van wisselende coalities. Externe partijen hebben laten weten dat er nog onvoldoende wordt samengewerkt en dat de regio trotser en zelfbewuster naar buiten kan treden.

Gemeenten moeten rondom de inhoudelijke vraagstukken op zoek naar gelijkgerichte belangen om daarmee samen, en met anderen, aan de slag te gaan. Die opgaven kunnen op het grondgebied van één gemeente liggen, en toch van groot belang zijn voor de gehele regio.

De mogelijke samenwerkingsvorm varieert per opgave, met steeds andere gemeenten, regionale partners, markt- en gebiedspartijen. Daarbij zijn de grenzen van de regio flexibel, zo stellen bestuurders en externen vast: soms zijn juist ook gemeenten van buiten de regio betrok-

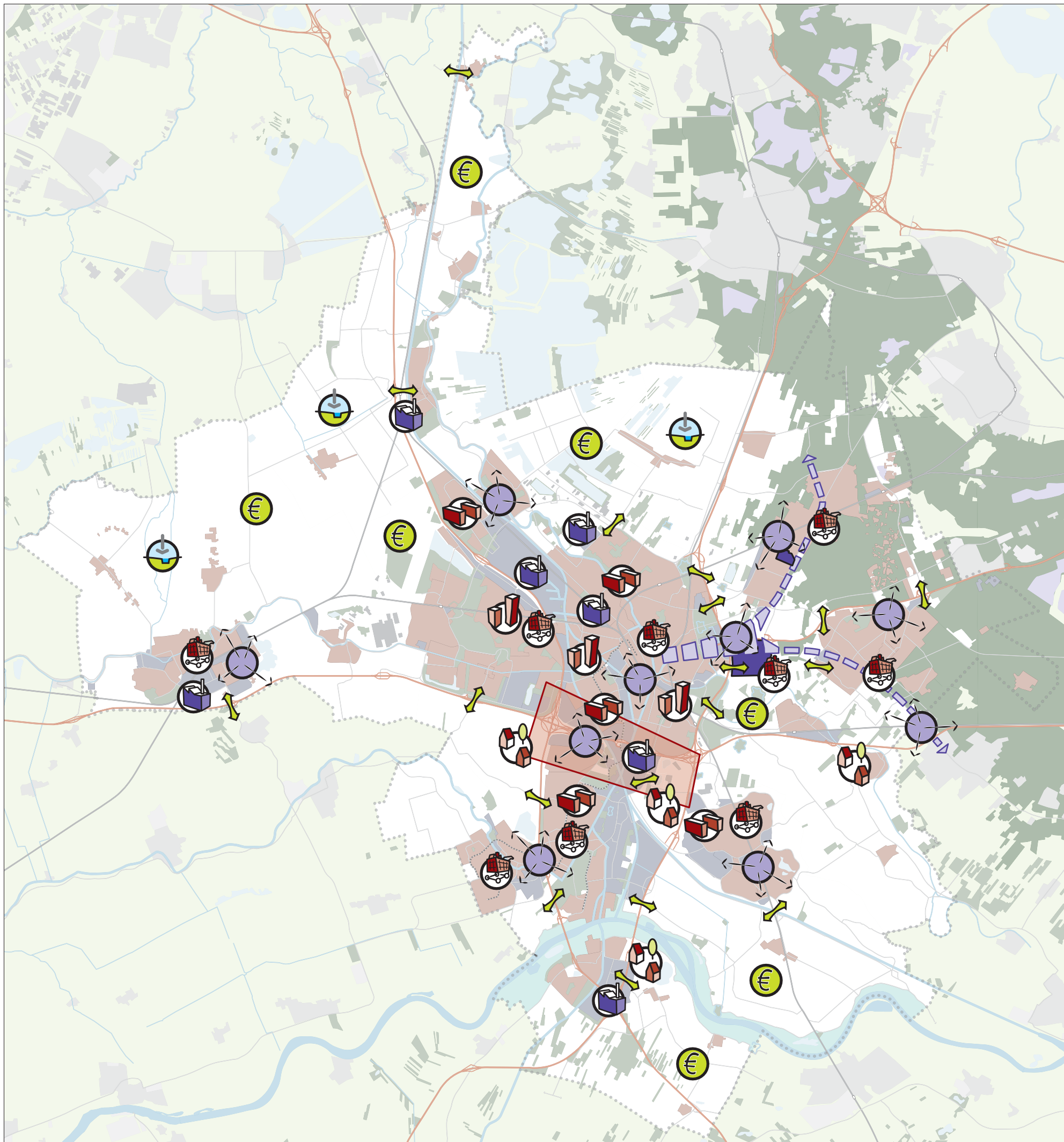
ken. Er is meer synergie te halen uit de samenwerking tussen overheid, markt en samenleving. Zo moet het bedrijfsleven een belangrijkere rol spelen in de profilering van de regio.

De gemeenten in de Utrechtse regio zijn onder de noemer 'U10' op zoek naar nieuwe vormen van samenwerking. Deze verkenning is uitgevoerd in opdracht van de in U10-verband samenwerkende wethouders RO van de gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Vianen, Woerden en Zeist. De inhoud is samengesteld op basis van interviews en een werksessie met inhoudelijk betrokkenen. Bestuurlijke trekkers: Gilbert Isabella (wethouder Utrecht) en Herman Geerdes (wethouder Houten).

www.utrecht10.nl

BUREAU NIEUWE GRACHT

vertrekpunt voor een

Ruimtelijke agenda

1. Utrecht Sciencepark en omgeving
hoe topvestigingsmilieu versterken?

2. Transformatie en herstructurering werklocaties
hoe afspraken tussen gemeenten uitvoeren?

3. Regionaal mobiliteitsnetwerk
hoe op hetzelfde niveau brengen als (zeer sterk) hoofdnet?

4. Vraag naar wonen
waar en hoe accommoderen?

Stedelijke woonmilieus
binnenstedelijk bouwen

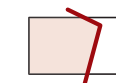
Landelijke woonmilieus
ontwikkelen nieuwe locaties

Herstructurering
naoorlogse voorraad

5. Voorzieningencentra
(hoe) afstemmen en profileren?

6. Strategische locatie A12-zone
wat kan en wanneer?

7. Verbindingen stad-land
welke knelpunten en hoe oplossen?

8. Nieuwe economische dragers voor het landelijk gebied
wat kan waar?

9. Bodemdaling veenweidegebied
wat kunnen gemeenten?

10. Duurzame energie
(niet op de kaart, want) waar in de regio?

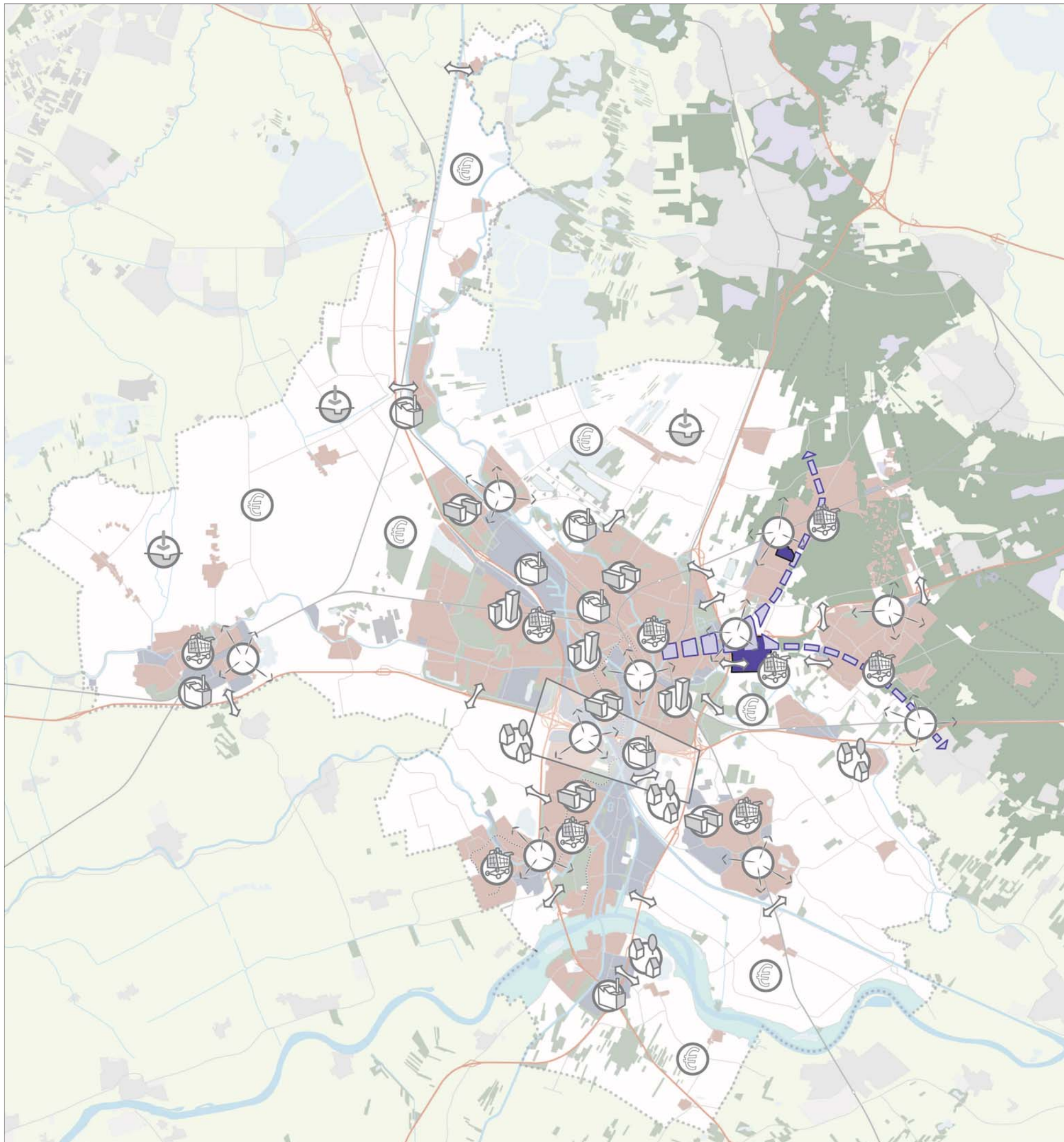
Klik op de legendablokken voor aanvullende informatie over de verschillende vraagstukken.

Tien vraagstukken voor de regio

De uitgangspositie is goed, maar dat wil niet zeggen dat de regio achterover kan leunen. De gesprekken en de verdiepende sessie leiden tot tien ruimtelijke vraagstukken die de komende periode aandacht van de samenwerkende gemeenten verdienen. Samen vormen ze het vertrekpunt voor een ruimtelijke agenda van de Utrechtse regio. De formulering is nog breed: het is aan de gemeentebesturen van de U10 om de komende periode verdere stappen te zetten en de prioriteiten te bepalen.

Meer weten, meer lezen: in de digitale versie van deze folder, te vinden op www.utrecht10.nl, zijn achtergrondpagina's beschikbaar met daarin:

- De tien vraagstukken verder uitgewerkt: essentie van de vraag, betrokkenen en samenwerking, dilemma's.
- Een [impressie van alle interviews](#) met externe stakeholders.
- Het [Toekomstwerkboek](#) van de U10, waarin de aanbeveling werd gedaan om te gaan werken aan een ruimtelijk-economische toekomstagenda.
- De [Gebiedsagenda](#) Noord-Holland – Utrecht – Flevoland, opgesteld door het rijk en regionale overheden in de Noordvleugel.

1 Utrecht Sciencepark en omgeving

Hoe en waar gaan we het sterke vestigingsmilieu van Utrecht Sciencepark en omgeving uitbouwen?

Vraagstuk

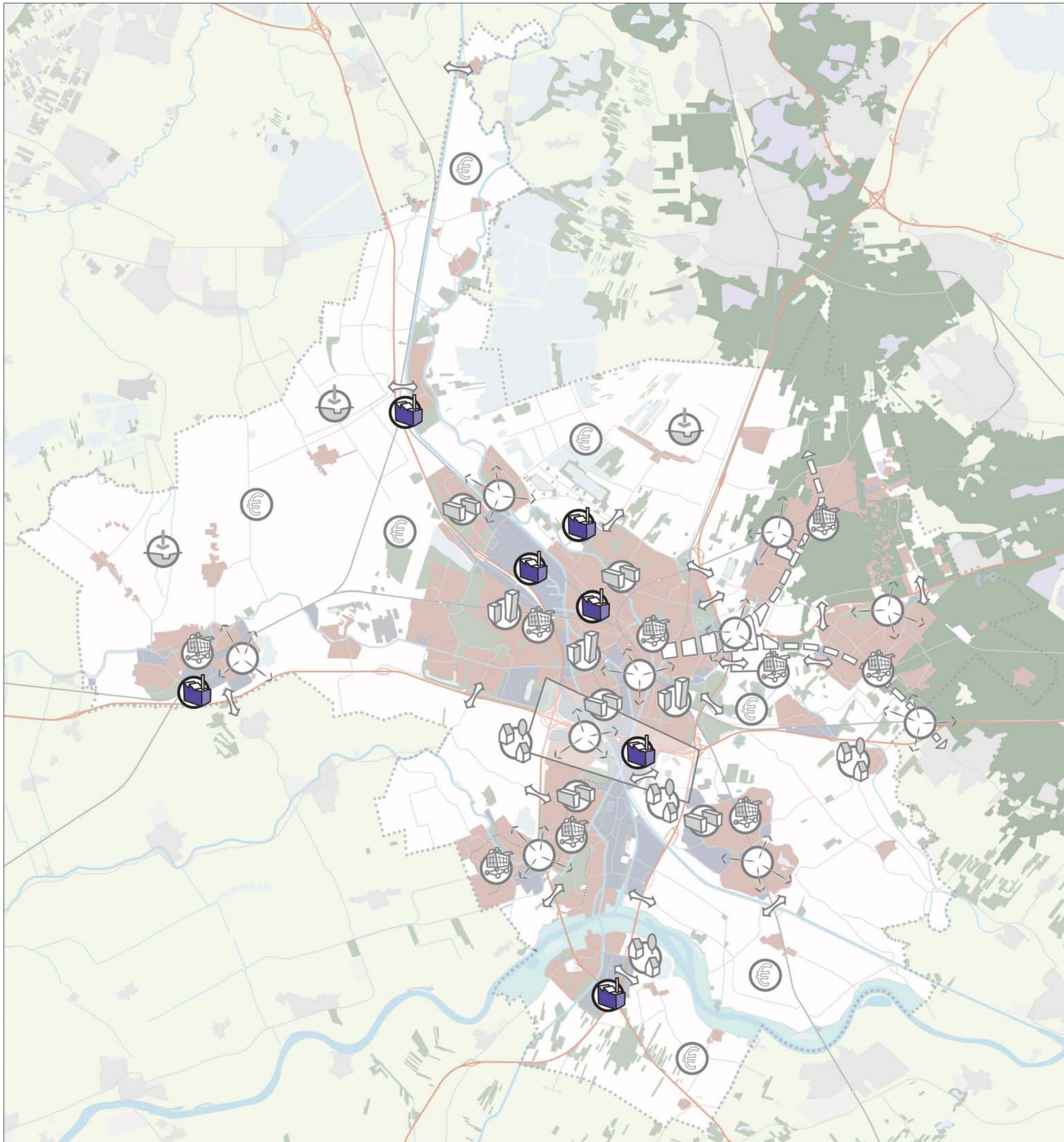
In het gebied aan de oostkant van de stad Utrecht is het de opgave om het Sciencepark en omgeving verder te versterken als internationaal topmilieu zonder dat de kwaliteit van het gebied in de verdrukking komt. Mits de bereikbaarheid van De Uithof verbeterd wordt, kan de regio nog lang mee als vestigingsplaats voor hoogwaardige (internationale) bedrijven en instellingen. Door het verbinden van de kwaliteit van de landgoederen en Heuvelrug met de dynamiek van de stad willen we in Utrecht-oost een Area of Excellence creëren. Daarmee vergroten we de impact van De Uithof voor een veel groter gebied, zoals in het naastgelegen kantorengedrag Rijsweerd en de science as in De Bilt met het RIVM-terrein. Zo gaat het Sciencepark uitstralen op de regio als geheel. Samen met belanghebbende private partijen en kennisinstellingen ontwikkelen overheden een proces om met behulp van werkconferenties antwoord te geven op een aantal onderzoeksvragen. Uiteindelijk leidt dit tot een visie, waarover ook gezamenlijk zal moeten worden besloten.

Vragen en dilemma's

- Aan welke criteria moeten nieuwe vestigingen op De Uithof voldoen en wat zijn de mogelijkheden in het ruimere invloedsgebied van de stad en de Heuvelrug?
- Wat is de (voor de internationale positie benodigde) kwaliteit van bereikbaarheid?
- Wat is de benodigde kwaliteit van het voorzieningenniveau in het Sciencepark?
- Wat is het "laadvermogen" van het gebied en de gebruikswaarde van bestaande gebouwen voor nieuwe functies?

Terug naar de hoofdkart.

2 **Transformatie en herstructurering werklocaties** Hoe geven we op regionaal niveau uitvoering aan afspraken over transformatie en herstructurering van kantoorlocaties en bedrijventerreinen?

Vraagstuk

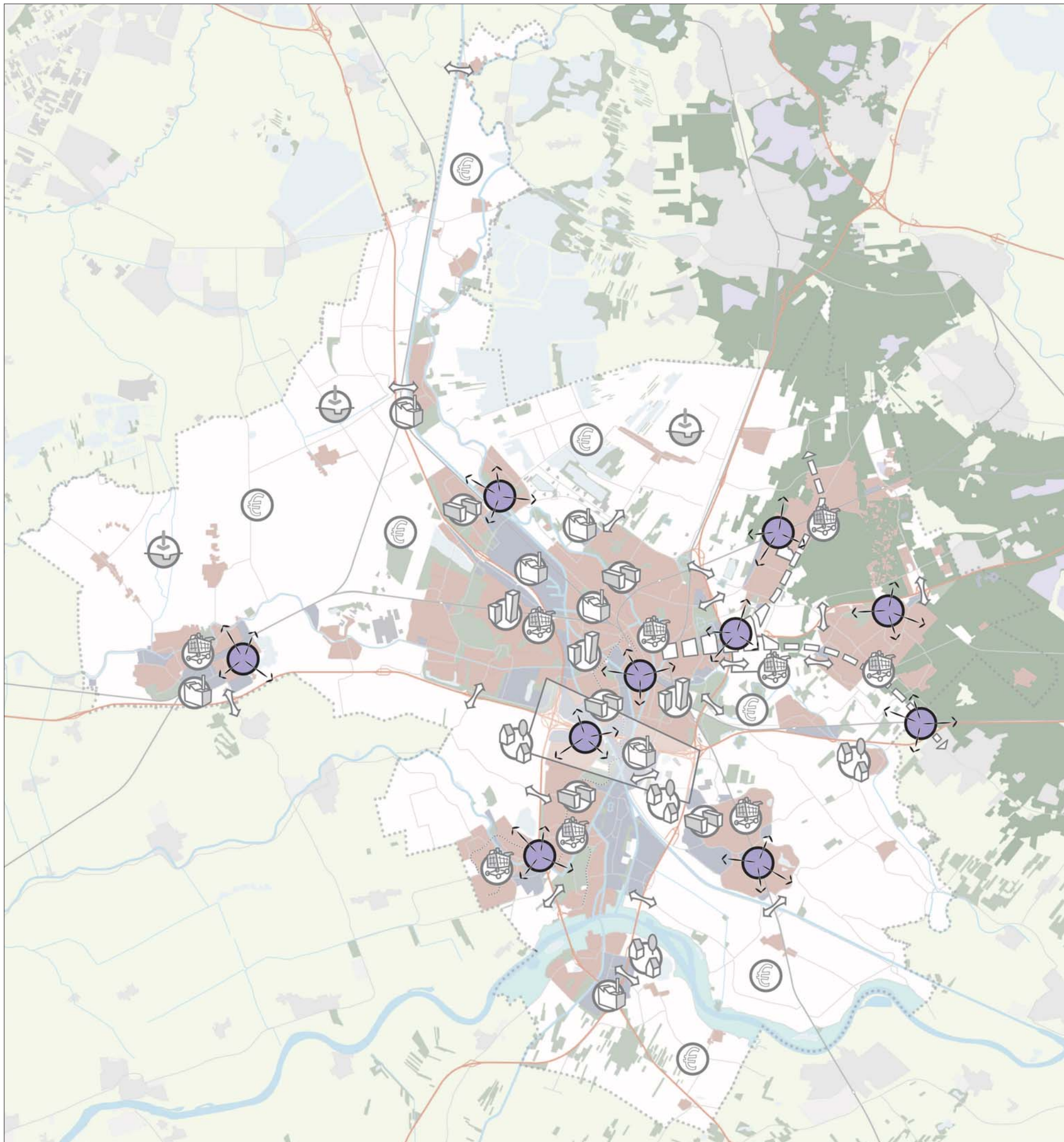
Er is brede consensus in de Utrechtse regio dat de ruimtelijke ontwikkeling verschuift van uitbreiding naar kwaliteitsverbetering van de bestaande bebouwde omgeving. De vraag naar kantoorlocaties en bedrijventerreinen verandert constant, maar de reflex om daarvoor nieuwe locaties aan te wijzen wordt verlaten. Gemeenten in de Utrechtse regio en de provincie Utrecht ondertekenden in 2012 een convenant met afspraken over o.a. de vraag naar bedrijventerreinen, segmentering, nut en noodzaak van de ontwikkeling van nieuwe terreinen en de herstructureringsopgave. Ook over kantoorlocaties zijn afspraken tussen gemeenten in voorbereiding, zowel over transformatie als over reductie van plancapaciteit. De financiële haalbaarheid van zowel herstructurering als transformatie is een belangrijk knelpunt. De NV Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU), opgericht door de provincie Utrecht, kan voor herstructurering bijdragen met investeringsmiddelen. Dat is echter niet genoeg.

Vragen en dilemma's

- Hoe kunnen gemeenten elkaar helpen bij de uitvoering?
- Hoe kunnen reeds gevestigde bedrijven een actievere rol vervullen?
- Welke functies zijn kansrijk bij transformatie en kunnen gemeenten daarin programmatisch afstemmen (hotels, studentenhuysvesting, appartementen, zorg), bijvoorbeeld via bestemmingsplannen?

Terug naar de hoofdkart.

3 Regionaal mobiliteitsnetwerk

Hoe kan het regionale netwerk op hetzelfde niveau worden gebracht als het (zeer sterke) hoofdnet?

Vraagstuk

Door de groei in kwaliteit van de hoofdnetwerken is de externe bereikbaarheid van de Utrechtse regio van internationale allure. De hoofdstructuur van spoor en weg kan grote verkeersstromen aan. De onderliggende netwerken van weg, regionaal openbaar vervoer en fiets zijn ontoereikend. Dit maakt de regio als vestigingsplaats minder aantrekkelijk. Op het onderliggende wegennet is vaak sprake van congestie en door een tekort aan capaciteit en ontbrekende delen van het netwerk biedt het openbaar vervoer onvoldoende alternatief. Vanwege de schaal van de regio zou de fiets van grote betekenis kunnen zijn voor het oplossen van de bereikbaarheidsproblemen. Keerzijde daarvan is echter dat het hoge fietsgebruik vooral in de Utrechtse binnenstad veel ruimtebeslag en overlast veroorzaakt.

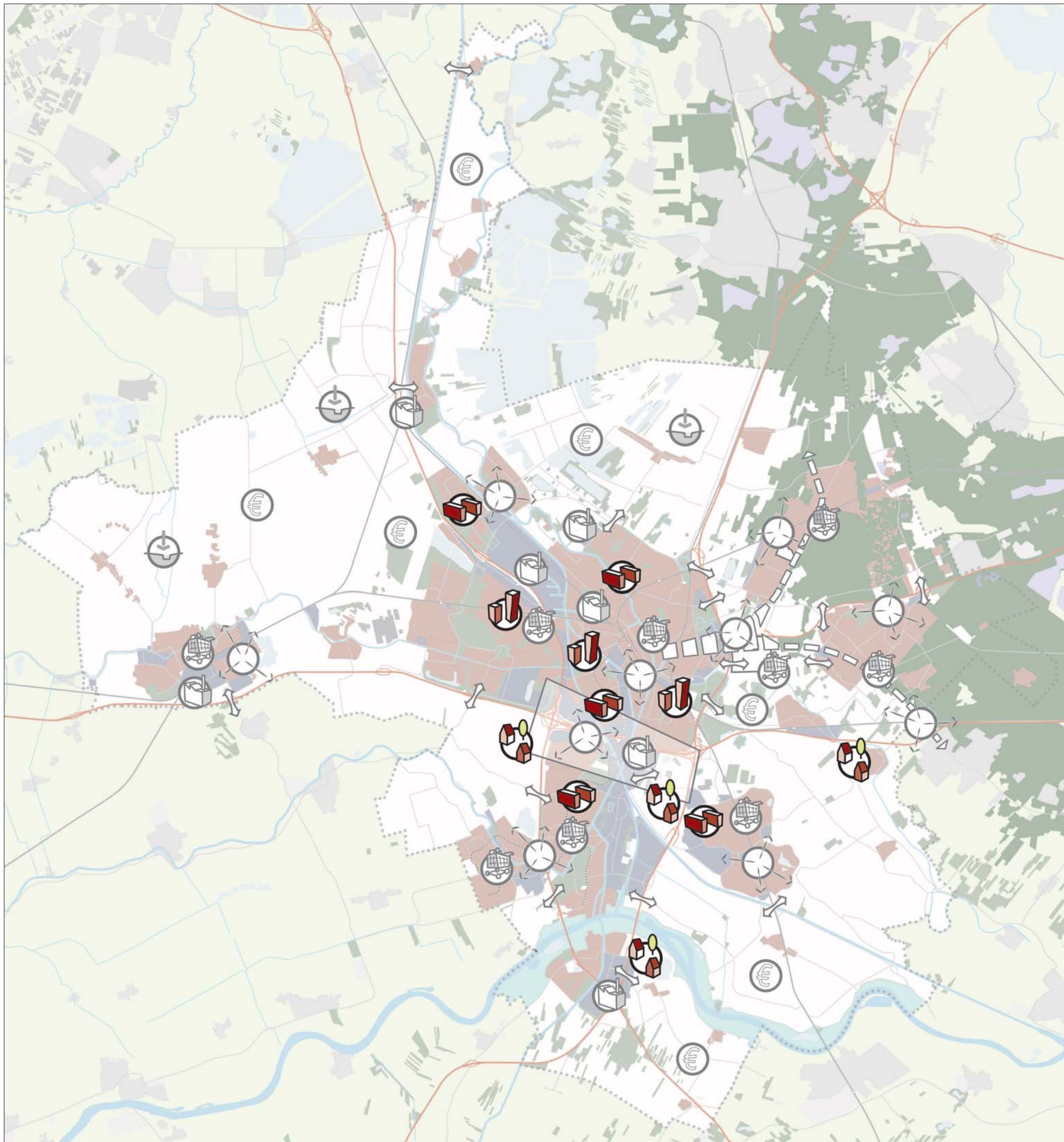
Regionaal acteren op de verbetering van de interne bereikbaarheid is daarom noodzakelijk. Samenwerkende gemeenten kunnen samen met andere betrokken partijen een integrale mobiliteitsvisie op het regionale netwerk maken. Delen daarvan zijn al beschikbaar (o.a. OV-Visie, fietsvisie, knooppuntenstudie), maar moeten nog met elkaar in verband worden gebracht en vertaald in een concrete aanpak. Op basis van een dergelijke regionale visie zou ook een (publiek-private) lobby richting het ministerie van I&M, Prorail, Rijkswaterstaat meer basis kunnen krijgen.

Vragen en dilemma's

- Hoe kan binnen en buiten de regio breed draagvlak ontstaan voor de aanpak van de meest urgente mobiliteitsknelpunten: ontlasting van Utrecht Centraal en de bereikbaarheid van het Sciencepark?
- Hoe kan verkeersmanagement ons helpen bij het benutten en met een duurzame verdeling over de modaliteiten?
- Hoe gaan we om met de ruimtevrage voor verschillende modaliteiten en welke keuzen maken we?
- De ambities zijn groot, maar er is geen zicht op aanvullende middelen. Hoe krijgen we focus?

Terug naar de hoofdkarta.

4 Vraag naar wonen

Hoe en door wie wordt de kwalitatieve en kwantitatieve woningbouwopgave opgepakt?

Vraagstuk

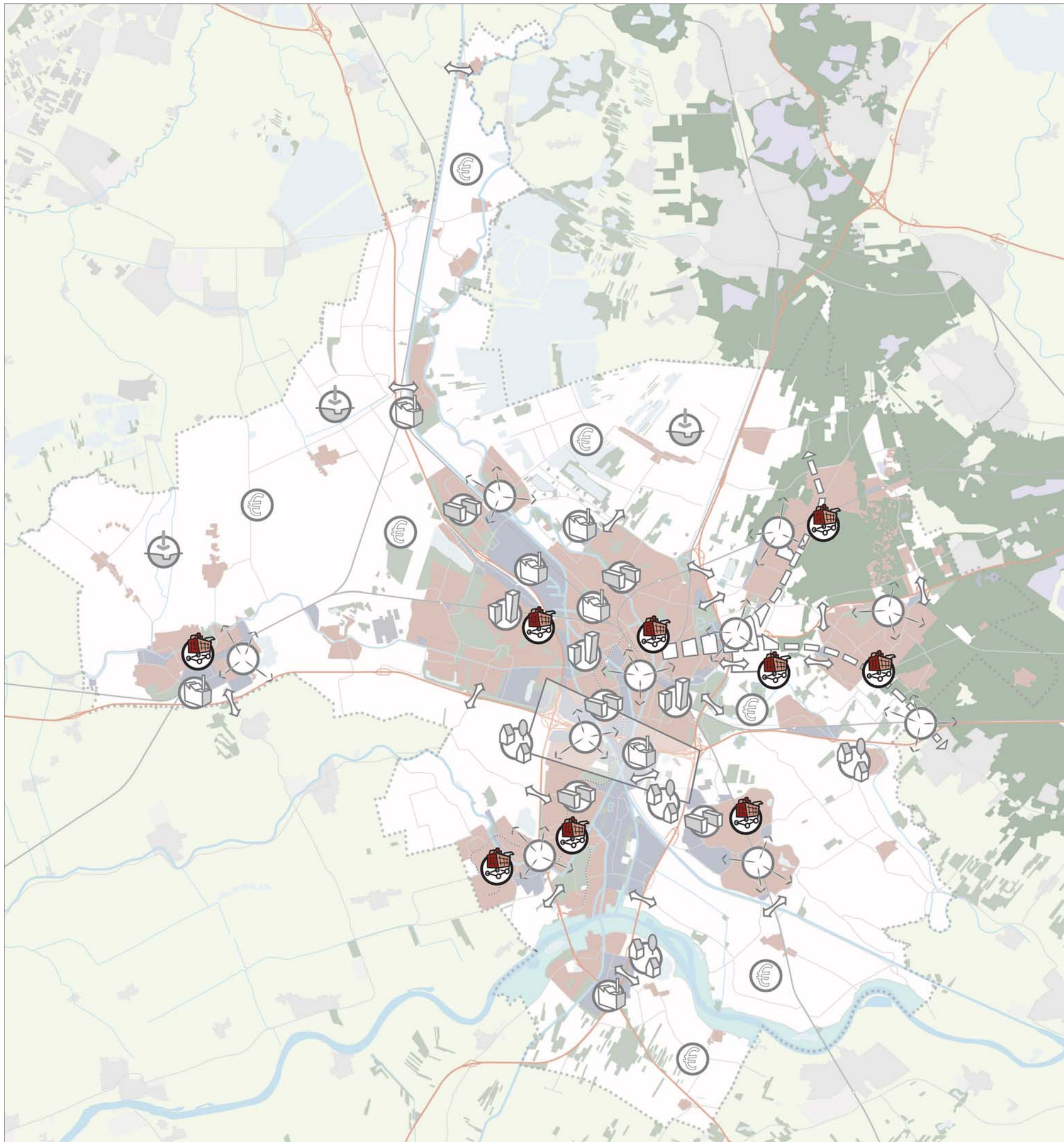
De Utrechtse regio is één van de sterkere woningmarkten van Nederland. Dit is ook een bedreiging, zeker bij een mogelijk aantrekkende economie. Voor bepaalde groepen als studenten, starters, zelfstandig wonende senioren, gezinnen en expats is het lastig om goede (en betaalbare) huisvesting te vinden. De aantrekkelijkheid van de regio is voor een groot deel afhankelijk van een toegankelijk en gevarieerd woningaanbod. De nieuwbouw- en transformatieopgaven moeten oplossingen bieden voor de kwantitatieve en kwalitatieve vraag naar woningen, zowel in het landelijk/dorpse als het (hoog)stedelijke woonmilieu. Er zijn nog enkele uitleglocaties gepland die kunnen voorzien in de vraag naar landelijke woonmilieus. Het grootste deel van de opgave moet echter binnen het relatief dure bestaand stedelijke gebied worden gerealiseerd. Dit zijn namelijk vaak complexe en kostbare opgaven. Daarnaast zit er in de naoorlogse voorraad een omvangrijke herstructureringsopgave aan te komen. Dit alles tegen het licht van verschuivende rollen. De overheid heeft de verantwoordelijkheid om de woningbehoefte te monitoren en te sturen/acteren op de woonvraag terwijl de realisatie ook door de crisis steeds meer bij de markt en corporaties komt te liggen.

Vragen en dilemma's

- Hoe gaan we om met de forse kwantitatieve woningbehoefte?
- Hoe gaan we om met de kwalitatieve woningbehoefte; meer diversiteit in woonmilieus en kwaliteiten van laag tot hoog?
- Moeten we als samenwerkende gemeenten sturen op de realisatie van woningen of is slechts vastleggen van bestemmingen voldoende om private partijen te faciliteren?
- Hoe kan de betaalbaarheid van de woningvoorraad worden gegarandeerd bij een terugtrekkende overheid en een kleinere corporatiesector?
- Hoe gaan we om met de vergrijzingsproblematiek in relatie tot langer zelfstandig wonen en zorgverlening?

Terug naar de hoofdkarta.

5 Voorzieningencentra

Kunnen en willen we afspraken maken over afstemming en profilering van voorzieningencentra?

Vraagstuk

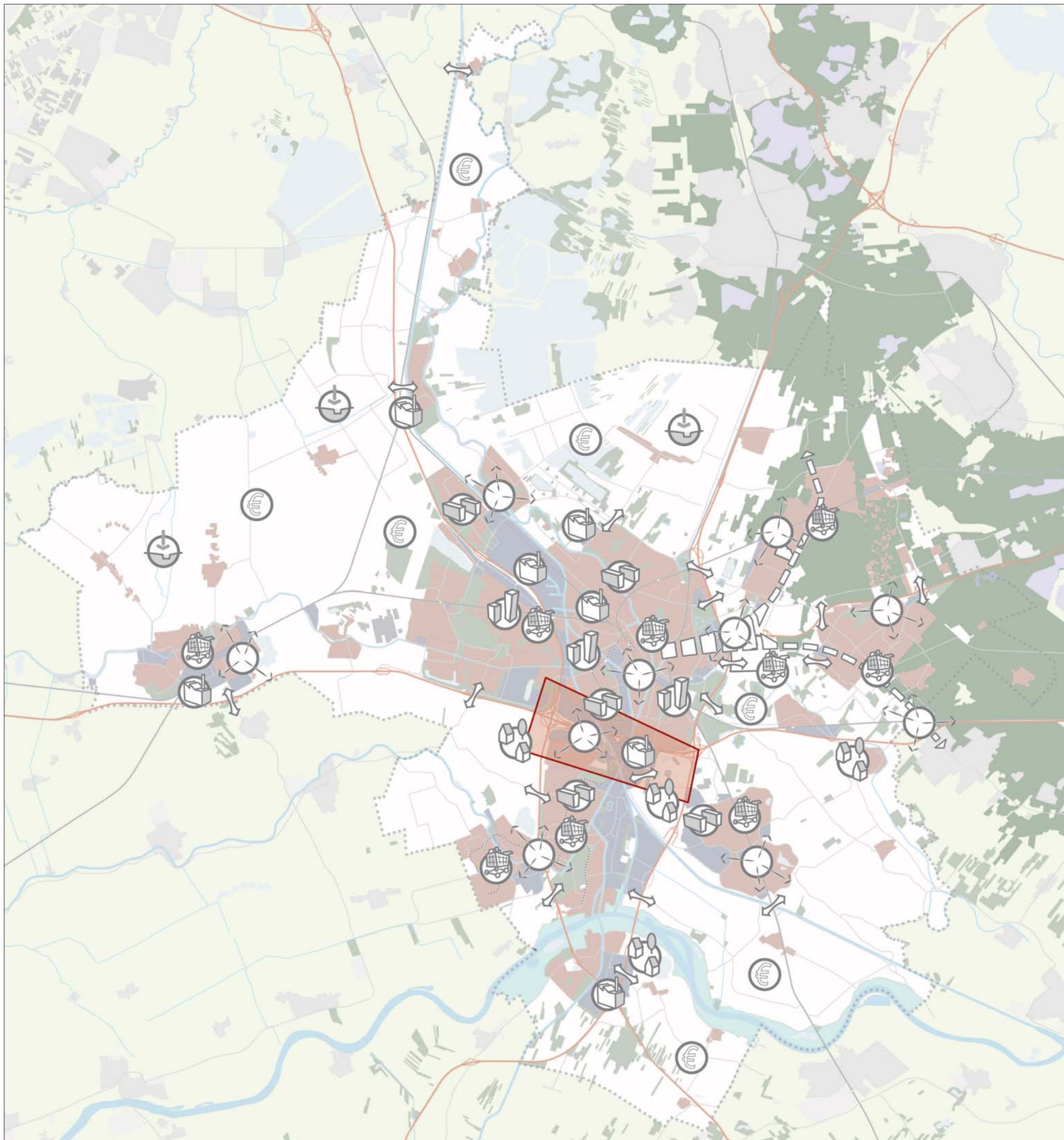
De Utrechtse regio functioneert als één stedelijke agglomeratie. Dit zorgt ervoor dat inwoners in andere gemeenten werken, naar school gaan, winkelen, een festival bezoeken of gebruik maken van één van de andere daar aanwezige voorzieningen. In dat opzicht bestaan gemeentegrenzen niet voor de inwoners van de regio Utrecht. De huidige plannen van de regiogemeenten voorzien nog in de realisatie van nieuwe voorzieningen. Tegelijkertijd hebben we te maken met trends als het nieuwe winkelen, de flexibilisering van de samenleving en schaalvergroting. Deze trends zou je aan kunnen grijpen om een meer geraffineerde afstemming in het voorzieningenaanbod tussen de samenwerkende gemeenten te bewerkstelligen. Het vestigingsklimaat van de Utrechtse regio wordt mede bepaald door een goed afgestemd kwalitatief en gedifferentieerd aanbod van voorzieningen.

Vragen en dilemma's

- Welk profiel en bijhorend regionaal voorzieningenaanbod (aantal en kwaliteit) wordt beoogd?
- Is er regionale afstemming mogelijk bij (dreiging van) leegstaand vastgoed of is dit het probleem van de markt?
- Hoe kunnen de voorzieningencentra elkaar complementeren in plaats van beconcurreren?
- Zijn er mogelijkheden tot regionale afstemming, programmering en samenwerking, wat zijn de sturingsmogelijkheden voor gemeenten?

Terug naar de hoofdkarta.

Strategische locatie A12-zone

Hoe reserveren we de A12-zone als hoogwaardige verstedelijkingslocatie voor de lange termijn en wat is mogelijk in de tussentijd?

Vraagstuk

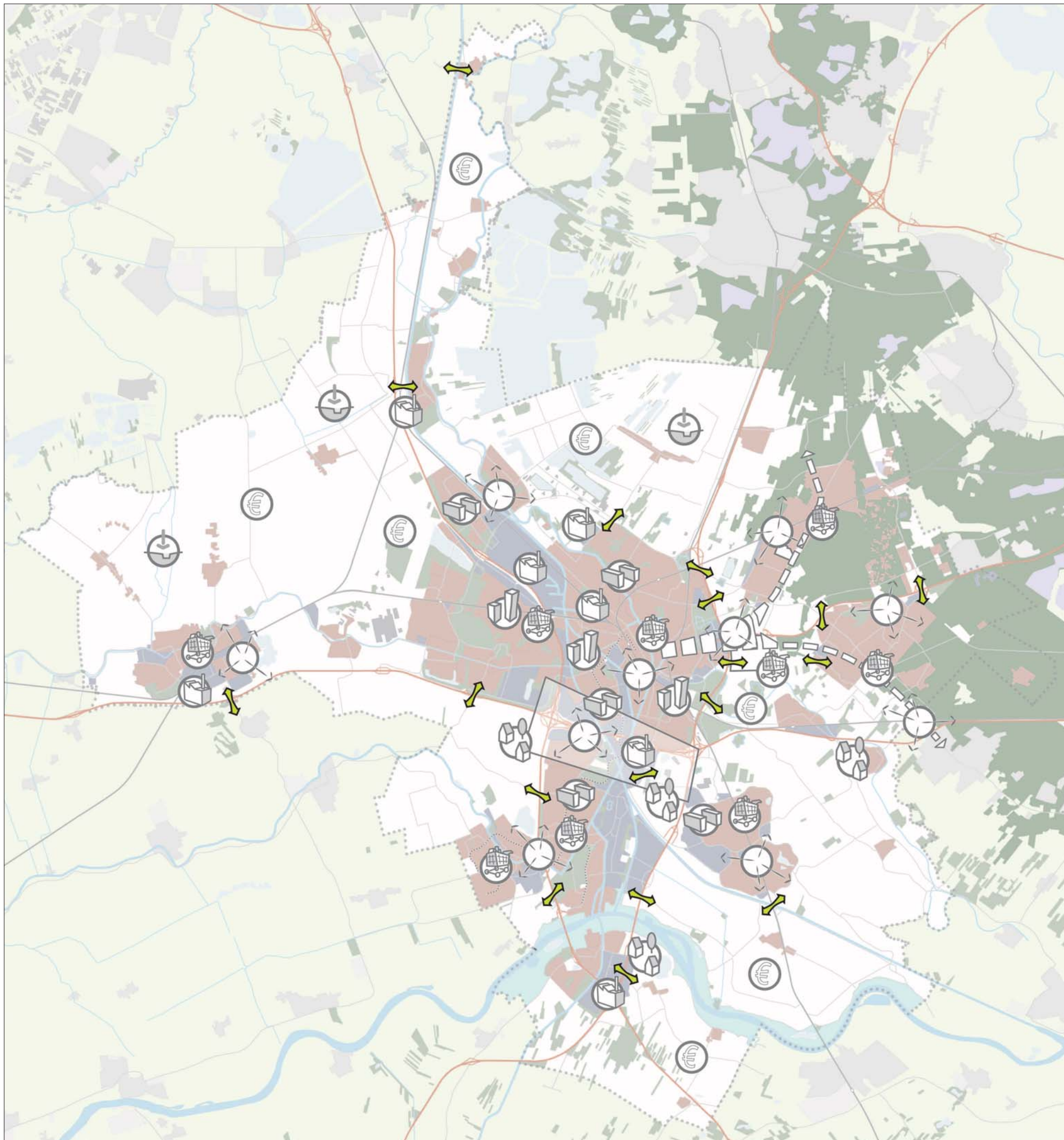
Ook op de langere termijn moet de regio zich kunnen ontwikkelen. Momenteel geven samenwerkende gemeenten prioriteit aan binnenstedelijk bouwen, naast het afronden van de al geplande uitbreidingslocaties. De A12-zone tussen Oudenrijn en Lunetten is één van de laatste grote potentiële (binnenstedelijke) transformatie- en verdichtingslocaties met ruimte voor groei. Bovendien ligt de locatie heel strategisch midden in Nederland. Mede in het licht van de huidige economische situatie wordt nu echter prioriteit gegeven aan het realiseren van stagnerende lopende gebiedsontwikkelingsprojecten buiten de A12-zone. De periode tot 2020 kan worden getypeerd als een actieve en anticiperende beheerfase. Daartoe is een Handelingsperspectief opgesteld, dat richting geeft aan het handelen van overheden en private partijen in de komende jaren.

Vragen en dilemma's

- Op welke wijze wordt de locatie gepositioneerd en hoe wordt samen met het rijk verder inhoud gegeven aan deze majeure opgave uit de Gebiedsagenda?
- Hoe kunnen initiatieven op korte termijn de ruimte krijgen zonder dat we de opties op langere termijn beperken?
- Hoe kan bij een organische ontwikkeling van het gebied worden bijgedragen aan noodzakelijke grootschalige (infra-) investeringen op langere termijn?

Terug naar de hoofdkarta.

Verbindingen stad-land

Hoe verbeteren we de verbindingen tussen de stedelijke omgeving en het landschap?

Vraagstuk

De regio wordt gekenmerkt door een grote diversiteit aan landschappen; van het veenweidelandschap rondom Woerden tot de bossen van de Heuvelrug en het rivierenlandschap rondom Kromme Rijn en Vecht. Deze landschappen maken de regio enerzijds een aantrekkelijke plek om te wonen, anderzijds bieden zij een kans om te voorzien in de groeiende behoefte aan recreatieve mogelijkheden, zodat het landschap meer gebruikswaardig krijgt voor de inwoners van de regio.

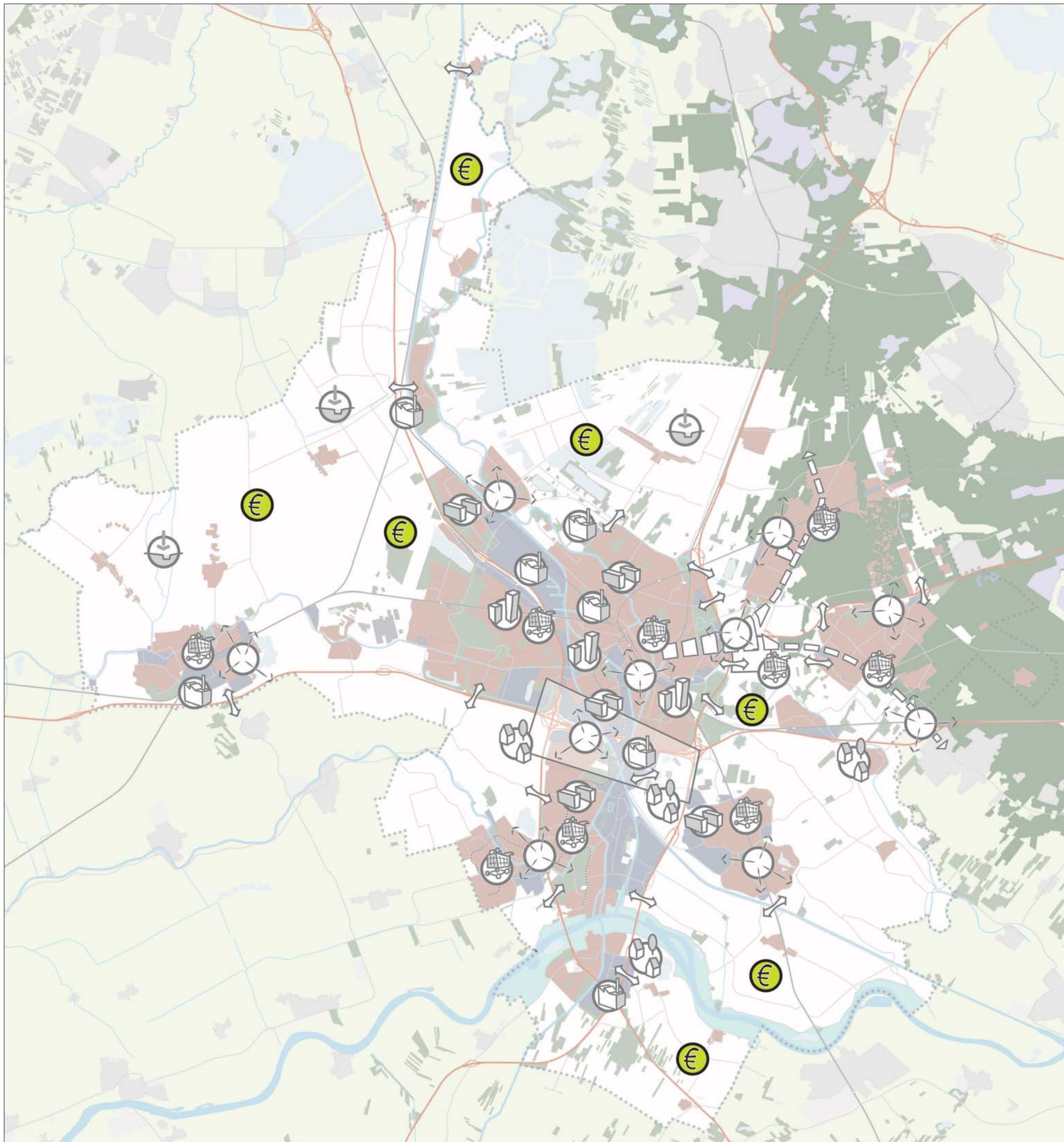
Aan de verbinding tussen de stad en het buitengebied kan nog veel worden verbeterd. Er zijn op dit moment namelijk onvoldoende fiets- en wandelpaden naar en door de Utrechtse landschappen. Hierdoor is het aanbod aan bereikbare natuur- en recreatiegebieden op dit moment te klein. Dit tekort zal zonder investeringen de komende jaren alleen maar toenemen. Zeker met de wetenschap dat het inwonertal van de regio de komende decennia behoorlijk zal groeien. Het is daarom belangrijk om die verbindingen te realiseren, zonder daarbij de kwaliteiten van het landschap te schaden.

Vragen en dilemma's

- Hoe financieren we de verbindingen en hoe betrekken we daar particuliere partijen bij?
- Op welke manier realiseren we goede verbindingen zonder de kwaliteiten van het landschap te schaden?
- Hoe kunnen we de recreatie beter spreiden over de regio?

Terug naar de hoofdkarta.

Nieuwe economische dragers voor het landelijk gebied

Hoe stimuleren we private investeringen voor behoud en ontwikkeling van het landelijk gebied?

Vraagstuk

Verschillende partijen (zowel overheden, als (semi-) particuliere organisaties) trekken zich terug uit het beheer en de ontwikkeling van natuur en landschap. Daarmee komt de kwaliteit en vitaliteit van het landelijk gebied en de daarin gelegen (kleine) kernen onder druk. Het ontwikkelen van nieuwe economische dragers voor het landelijk gebied kan kansen bieden voor investeringen in natuur- en landschap. Juist dit soort koppelingen tussen economisch nut en beheer van het landschap bieden namelijk nieuwe investeringsperspectieven en houden het landschap levend.

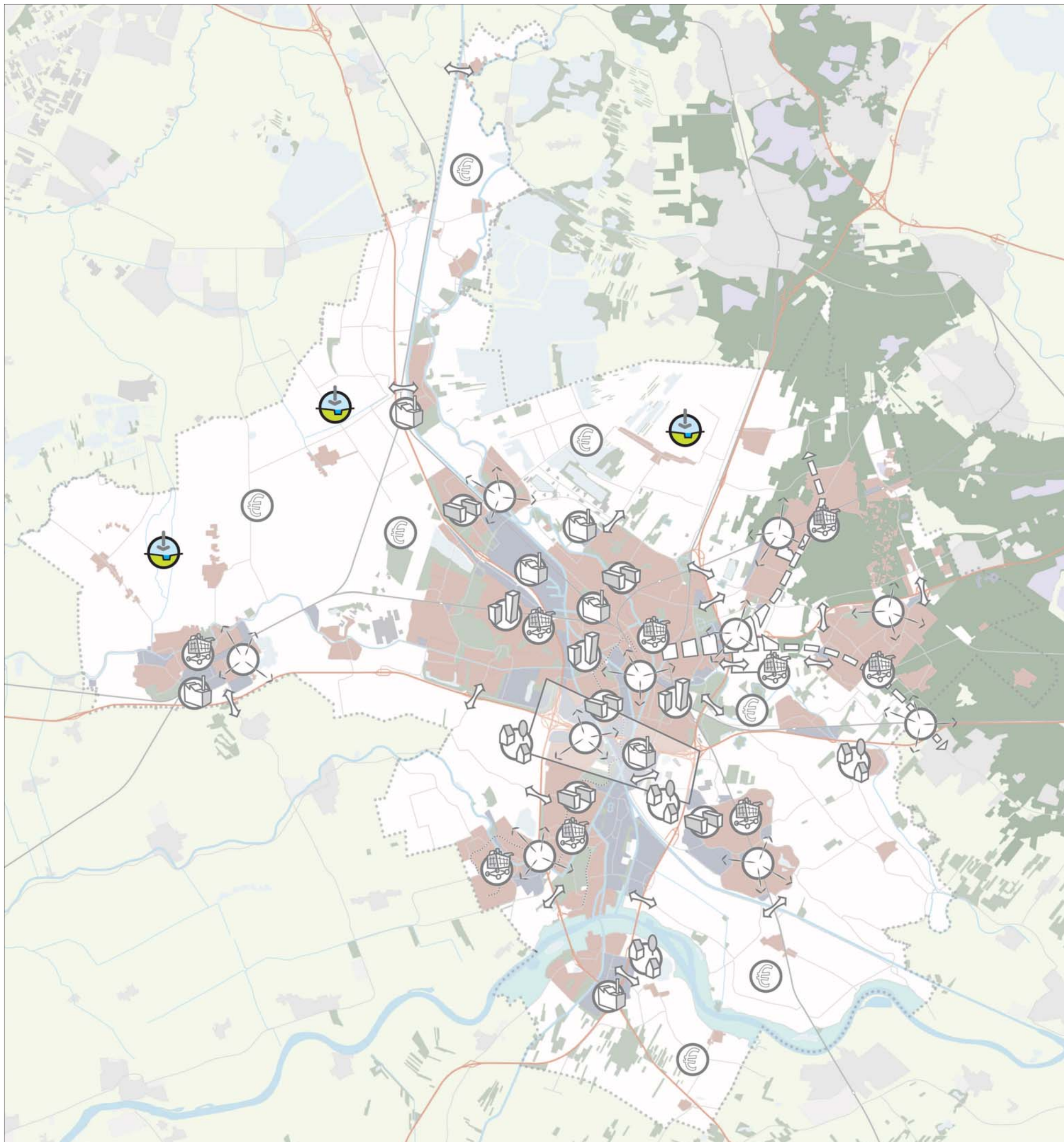
Een belangrijk vraagstuk daarbij is welke (juridische) ruimte de gemeentes kunnen bieden aan deze nieuwe kansen, zonder daarbij de kwaliteit van het landschap uit het oog te verliezen. Het is dus zoeken naar de balans tussen nieuwe impulsen die een volwaardig alternatief kunnen zijn voor de wegvallende (rijks)financiering en het behouden of versterken van de kwaliteit, juist omdat de landschappen van essentieel belang zijn voor de aantrekkelijkheid van de regio.

Vragen en dilemma's

- Hoe regelen we (financieel en juridisch) het aantrekkelijk en divers houden van het landschap en wat staat dit in de weg?
- Welke economische activiteiten kunnen op een duurzame wijze bijdragen aan behoud en ontwikkeling van het landelijk gebied en kleine kernen?
- Waar kunnen nieuwe economische dragers toegestaan worden, zonder dat dit ten koste gaat van de landschappelijke kwaliteiten (zonering)?

Terug naar de hoofdkarta.

Bodemdaling veenweidegebied

Wat kunnen samenwerkende gemeenten doen aan de problematiek van bodemdaling in het veenweidegebied?

Vraagstuk

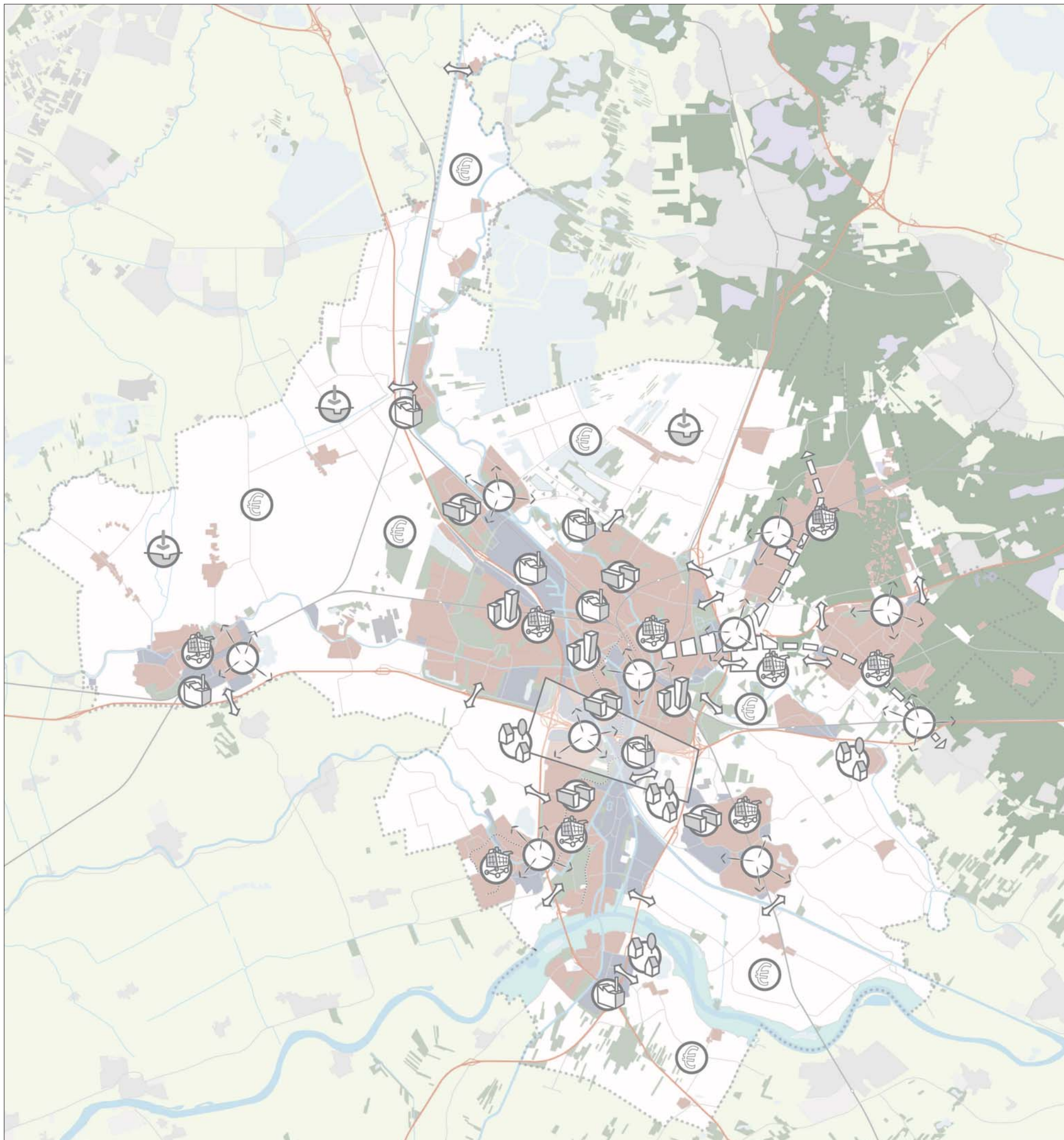
In het Utrechtse deel van het Groene Hart daalt de bodem met 1 tot 3 cm per jaar. Het is zoeken naar evenwicht tussen beperken van wateroverlast, zodat de mogelijkheden voor de landbouw in tact blijven, en peilverlaging dat weer tot verdere inklinking leidt en uiteindelijk kan leiden tot verlies van de veenbodem, de drager van het landschap. Hoe om te gaan met deze vicieuze cirkel? De problematiek heeft de aandacht van het rijk, de waterschappen, de provincie en de betrokken gemeenten (vooral Woerden, Stichtse Vecht en De Bilt) maar heeft nog niet geleid tot een oplossing. Omdat juist het Utrechtse deel van het Groene Hart landschappelijk heel waardevol is, is de urgentie hier groot. Hoe kunnen samenwerkende gemeenten meer aandacht vragen voor deze problematiek?

Vragen en dilemma's

- Hoe kan een balans worden gevonden tussen het karakteristieke veenweidelandschap, de belangen van bewoners en de agrarische functie van het gebied?
- Is zonering mogelijk en wat zijn daarvan dan de gevolgen voor de overige delen van het Groene Hart?

Terug naar de hoofdkart.

10

Duurzame energie

Waar in de regio kan ruimte worden geboden aan duurzame energie (wind, zon, biomassa)?

Vraagstuk

Inpassing van nieuwe energiebronnen vormt in toenemende mate een belangrijk ruimtelijk vraagstuk. Bijvoorbeeld waar het gaat om zonne- en windenergie of de productie van biogewassen kan de landschappelijke of gebouwde kwaliteit in de verdrukking komen. Aan de andere kant zijn de vele platte daken op bedrijventerreinen geschikt te maken voor zonnepanelen en wordt er van windmolens gezegd, dat zij beter passen in het gesloten landschap van de Heuvelrug, dan in het open Groene Hart. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging tussen waarden als landschap, natuur en cultuurhistorie, hinder voor omwonenden en de duurzame energiebehoefte. Die afweging overstijgt in veel gevallen de gemeentegrenzen. Via een locatiestudie op regiogemaal kunnen samenwerkende regiogemeenten tot een beter afwegingskader komen en bijhorende argumentatie voor initiatieven, uiteindelijk vastleggen in planologische kaders.

Vragen en dilemma's

- Hoe de afweging te maken tussen natuur/landschap, leefkwaliteit en milieu/duurzaamheid?

Terug naar de hoofdkart.

